

اتحادیه بازرگانی صنایع معادن و کشاورزی ایران
مرکز پژوهش‌های اتاق ایران

ارزیابی لایحه برنامه هفتم توسعه از نگاه بخش خصوصی: امنیت غذایی و ارتقا تولید محصولات کشاورزی

تیر ۱۴۰۲

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش:

**ارزیابی لایحه برنامه هفتم توسعه از نگاه بخش خصوصی:
امنیت غذایی و ارتقا تولید محصولات کشاورزی**

گروه کشاورزی مرکز ملی مطالعات راهبردی کشاورزی و آب

تهیه‌کنندگان: روجا کیان پور

اعلام نظر کنندگان: احمد زارع فیض‌آبادی، ابوالقاسم حسن پور اصطهباناتی، مهدی خلج، امید گیلان‌پور

ناظران علمی: عباس کشاورز

تاریخ انتشار: تیر ۱۴۰۲

طبقه‌بندی موضوعی: کشاورزی ایران

واژه‌های کلیدی: برنامه هفتم توسعه، امنیت غذایی، تولیدات کشاورزی

نشانی: تهران، خیابان طالقانی، نبش خیابان شهید موسوی (فرصت)، پلاک ۱۷۵

فهرست

- ۱ ..... مقدمه:
- ۲ ..... چالش‌های کلان در بخش کشاورزی
- ۳ ..... چالش‌های کلی امنیت غذایی در کشور
- ۴ ..... چالش‌های امنیت غذایی مرتبط با گروه‌های محصولی
- ۶ ..... برنامه پیشنهادی در جهت تقویت امنیت غذایی کشور
- ۸ ..... اعلام نظر بر جزییات مواد مرتبط با بخش امنیت غذایی و ارتقا تولید محصولات کشاورزی
- ۲۲ ..... پیشنهادات الحاقی به فصل امنیت غذایی و ارتقای تولید محصولات کشاورزی

مقدمه:

امنیت غذایی به معنای اطمینان از دسترسی فیزیکی - اقتصادی پایدار همه افراد جامعه به غذای کافی، مغذی و سالم در تمامی اوقات برای داشتن فعالیت و زندگی سالم می‌باشد (FAO, 2007). امنیت غذایی را بی‌تردید می‌توان شالوده امنیت ملی به‌شمار آورد و تضمین امنیت ملی نیز یکی از اصلی‌ترین اهداف حاکمیت‌های سیاسی محسوب می‌شود. از این روی، تلاش کشورهای جهان عمدتاً بر این مبنا بوده و می‌باشد که سهم قابل‌قبولی از غذای موردنیاز جوامع خود را با اتکاء بر تولیدات داخلی تأمین کنند و بدین ترتیب امنیت غذایی آنان را تضمین نمایند.

نقش تغذیه در سلامت، افزایش کارایی و یادگیری انسان‌ها و همچنین ارتباط تنگاتنگ آن با توسعه اقتصادی در سراسر جهان به‌ویژه طی ۳۰ سال اخیر به‌واسطه پژوهش‌هایی پرشمار و متکی بر شواهد علمی و تجربی به اثبات رسیده است. امنیت غذایی نه تنها در گروی عرضه مستمر مواد غذایی کافی، سالم و مغذی است، بلکه ناظر بر توزیع عادلانه و امکان دسترسی پایدار همگان به غذا نیز می‌باشد. پذیرش این مفهوم می‌تواند تدوین سیاست‌ها و راهبردهای امنیت غذایی را به‌طور قابل‌ملاحظه‌ای تحت تأثیر قرار دهد، زیرا در این حالت هدف از امنیت غذایی موضوعی فراتر از تولید و عرضه مواد غذایی خواهد بود، که با تمامی ابعاد توسعه مرتبط است.

در اصل سوم (بندهای ۱۲ و ۱۳) و در اصل چهارم و سوم (بندهای ۱ و ۹) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران بر ضرورت ایجاد رفاه و رفع فقر و برطرف ساختن هر نوع محرومیت در زمینه تغذیه و تأمین نیازهای اساسی انسان از جمله خوراک و افزایش تولید محصولات کشاورزی و دامی تا مرحله خودکفایی تأکید ورزیده شده است و به تبع آن در سیاست‌های کلی نظام و قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور و همچنین در قانون برنامه‌های پنج‌ساله توسعه نیز تأمین امنیت غذایی و سلامت غذا از طریق فراهم نمودن زیرساخت‌های لازم مورد توجه قرار گرفته است.

در همین راستا، ذکر این نکته ضرورت دارد که ناپایداری عرضه، ضعف سیستم‌های حمل‌ونقل و نگهداری و ذخیره مواد غذایی، ناهمگنی در رفاه خانواده و درآمد جامعه، افزایش مکرر و لحظه‌ای قیمت مواد غذایی و عدم همخوانی آن با درآمد اغلب خانوارهای شهری و روستایی از جمله چالش‌هایی است که می‌تواند بر امنیت غذایی اقشار مختلف جامعه تأثیر نامطلوب بر جای گذارد.

نظام عرضه مطمئن و سالم غذا و تحقق امنیت غذایی امری فرابخشی بوده و به‌طور هماهنگ و مرتبط با هم در حیطه مسئولیت سازمان‌ها و بخش‌های مختلف علمی، اجرایی و ... کشور قرار دارد. روش‌های رایج برنامه‌ریزی بخشی قادر به پاسخگویی به معضلات در هم تنیده تغذیه و امنیت غذایی نبوده است. در واقع، امنیت غذایی مصداق عینی یک موضوع راهبردی می‌باشد که تحت تأثیر عوامل اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، سیاسی، فن‌آوری و بین‌المللی قرار دارد.

بررسی روند عرضه سرانه غذا در ایران طی سال‌های ۱۳۷۹-۱۳۹۹ نشان می‌دهد که عرضه سرانه غذا با وجود افزایش جمعیت، از ۶۴۹ کیلوگرم در سال ۱۳۷۹ (با جمعیت ۶۴/۲۱۹ میلیون نفر) به ۷۱۹ کیلوگرم در سال ۱۳۹۹ (با جمعیت ۸۴/۰۳۸ میلیون نفر) رسیده است. عرضه سرانه انرژی و پروتئین حاصل از این مواد غذایی نیز به ترتیب از ۳۳۲۲ کیلوکالری و ۸۳ گرم در سال ۱۳۷۹ به ۳۵۰۱ کیلوکالری و ۱۰۲ گرم در روز در سال ۱۳۹۹ فزونی یافته که در سطح کلان و ملی مطلوب می‌باشد، اما نباید از این مهم غافل ماند که بخش کشاورزی کشور برای تولید و عرضه مواد غذایی موردنیاز

جامعه با چالش‌های عمده‌ای مواجه است.

چالش‌های کلان در بخش کشاورزی عبارتند از:

- ۱- نبود راهبردهای میان‌مدت و بلندمدت و ناکارآمدی و عدم استمرار سیاست‌ها؛
- ۲- وضعیت شکننده امنیت غذایی و وابستگی آن به واردات؛
- ۳- ناپایداری منابع کشاورزی (آب، خاک، منابع طبیعی و ذخایر ژنتیکی)؛
- ۴- عدم تعادل سفره‌های آب زیرزمینی (بحران آب زیرزمینی کشور)؛
- ۵- تغییرات اقلیم و تأثیرات آن بر کشاورزی؛
- ۶- تمرکز و گسترش امور کشاورزی در دولت و ناکارآمدی ساختار آن و همچنین عدم حمایت از گسترش خصوصی سازی بخش کشاورزی در تمامی ابعاد؛
- ۷- ناهماهنگی برنامه‌های آب و کشاورزی؛
- ۸- بالا بودن هزینه تمام‌شده تولید و از دست رفتن تدریجی مزیت تولید در اغلب محصولات؛
- ۹- نارسایی زنجیره تأمین، افزایش ضایعات، تفاوت فاحش قیمت تولیدکننده و مصرف‌کننده و عدم تعادل عرضه و تقاضای محصولات کشاورزی؛
- ۱۰- پایین بودن بهره‌وری زمین، آب و انرژی؛
- ۱۱- پایین بودن سرانه زمین، خرد و پراکنده بودن آن و همچنین عدم استقرار نظام بهره‌برداری مناسب؛
- ۱۲- محدودیت دسترسی فعالان بخش کشاورزی به فن‌آوری‌ها مناسب؛
- ۱۳- عدم ثبات مقررات تجارت و بازرگانی کشور و همچنین مداخلات دولت در قیمت‌گذاری محصولات کشاورزی به‌ویژه کالاهای اساسی به ضرر تولیدکننده و حمایت از واردات این کالاها بدون توجه به ظرفیت تولید داخلی؛
- ۱۴- کمبود تاریخی سرمایه‌گذاری در این بخش.

چالش‌های کلی امنیت غذایی در کشور عبارتند از:

- ۱- تلاش همگانی ناکافی بخش عمومی در خصوص تضمین امنیت غذایی در سطح ملی و نبود سیاست، برنامه، مسئول مشخص و پاسخگو در بخش‌های عرضه، دسترسی و توزیع در سطح ملی و خرد جامعه؛
- ۲- عدم وجود مسئول مشخص و پاسخگو در رابطه با تضمین امنیت غذایی در سطح ملی و خرد جامعه؛
- ۳- تشدید سوءتغذیه به دلیل توزیع نابرابر درآمد چه در گروه‌های کم‌درآمد و چه در گروه‌های پردرآمد؛
- ۴- امکانات و تجهیزات ناکافی به منظور حمل‌ونقل، ذخیره‌سازی، عرضه و توزیع بهداشتی مواد غذایی در سطح کشور به خصوص در مناطق کم‌برخوردار؛
- ۵- تغییر مداوم سیاست‌ها در زمینه واردات مواد غذایی و مسائل ارزی و تنوع بسیار زیاد آن‌ها؛
- ۶- عدم واگذاری مسئولیت‌ها به بخش خصوصی، مشارکت پایین تشکل‌های تولیدکنندگان در نظام‌های تأمین (اعم از مواد اولیه یا مواد غذایی)، عرضه و توزیع و همچنین عدم کفایت تأسیسات مربوط به این زنجیره؛
- ۷- اعمال نظر دولت در امر مدیریت تأمین و قیمت‌گذاری‌ها بدون حضور فعالان بخش خصوصی در بخش‌های تأمین و عرضه مواد غذایی؛
- ۸- پایین بودن دسترسی جامعه به خصوص اقشار آسیب‌پذیر به پروتئین حیوانی در رژیم غذایی بر اساس توجیه‌های بهداشتی و همچنین پایین بودن مصرف فرآورده‌های گیاهی به خصوص انواع سبزی و میوه در گروه‌های طبقاتی به خصوص کم‌درآمدها به دلیل عدم عرضه کافی، قیمت نامناسب و سیاست‌های تجاری؛
- ۹- پایین بودن تنوع رژیم غذایی خانوارهای ایرانی و نقش بالای مصرف غلات در تأمین انرژی و پروتئین مصرفی، مانند مصرف بالای گندم، شکر، روغن نباتی و برنج در رژیم غذایی؛
- ۱۰- دسترسی نامناسب دهک‌های درآمدی اول تا هفتم به انرژی و پروتئین توصیه‌شده در رژیم غذایی مطلوب، مانند مصرف پایین تخم‌مرغ، لبنیات، گوشت سفید (ماهی) و میوه و سبزیجات در رژیم غذایی در گروه‌های مختلف درآمدی؛
- ۱۱- تمرکز بر فراهم شدن مواد غذایی در سطح ملی و عدم توجه به دسترسی متوازن در ابعاد منطقه‌ای و در بین خانوارهای شهری و روستایی؛
- ۱۲- بی‌توجهی به الگوی غذایی جامعه متناسب با ظرفیت‌های اکولوژیک و منابع کشور؛
- ۱۳- ناپایداری خوداتکایی کشور در تأمین انرژی و پروتئین مصرفی؛
- ۱۴- نبود راهبرد جامع، فراگیر و برون بخشی بلندمدت امنیت غذایی در سیاست‌گذاری‌های کشور؛
- ۱۵- عدم انطباق انتظارات از بخش کشاورزی با ظرفیت‌های آن در تقویت امنیت غذایی؛
- ۱۶- عدم توجه به پایداری بلندمدت تأمین مواد غذایی با رویکرد بهره‌گیری از منابع تولید داخلی؛
- ۱۷- پایین بودن کیفیت اغلب مواد غذایی عرضه‌شده نظیر انواع نان‌های عرضه‌شده در جامعه و کمبود تنوع آن؛
- ۱۸- یکسان بودن قیمت مواد غذایی فارغ از کیفیت آن‌ها؛
- ۱۹- کم‌توجهی به کیفیت بعضی گروه‌های مواد غذایی وارداتی (به خصوص روغن).

چالش‌های امنیت غذایی مرتبط با گروه‌های محصولی

۱. عدم استفاده از ظرفیت‌های آبی موجود نظیر آب‌های سواحل، مخازن سدها، استخرهای موجود در مزارع و باغات و آبخوان‌های نامتعارف داخل سرزمین برای آبی‌پروری؛
۲. پایین بودن بهره‌وری آب به‌خصوص در محصولات باغی و گاهی اوقات کمبود شدید آب برای کشت بهاره برخی از محصولات مانند نیشکر، سبزی و صیفی؛
۳. عدم استفاده مناسب از آب سبز به‌خصوص در کشت حبوبات؛
۴. پایین بودن عملکرد آبی و دیم به‌ویژه در محصولات باغی و همچنین نوسانات و اثرپذیری عملکرد از شرایط جوی در برخی از محصولات مانند نیشکر؛
۵. اختلاف زیاد عملکرد کشاورزان پیشرو با متوسط عملکرد کشوری؛
۶. نارسایی و ناهمگنی عملیات زراعی؛
۷. سنتی بودن کشت به‌خصوص در مزارع دیم و مصرف بالای بذر و نامناسب و کم بودن تعداد بوته در واحد سطح؛
۸. نبود سیستم تولید و عرضه بذر و نشاء استاندارد، استمرار سیستم سنتی تولید پایه و پیوندک و حمایت ضمنی از این سیستم و همچنین نارسایی فنی در صدور مجوز و استمرار این امر در نظارت بر اقدامات (تولید نهال و پیوندک خود اظهاری)؛
۹. محدودیت تعداد ارقام برای اقلیم‌های متفاوت، عدم استفاده از ارقام هیبرید و برنامه تغذیه مناسب (خصوصاً کود اوره)؛
۱۰. وابستگی بالای مواد ژنتیکی، سایر نهاده‌ها و ماشین‌آلات به واردات و نارسایی در تأمین بذر از نظر کیفی، تنوع رقم و نظام دسترسی؛
۱۱. عقب بودن فن‌آوری‌ها و تجهیزات تولید نسبت به دانش روز دنیا؛
۱۲. عدم دسترسی به‌موقع و مناسب به نهاده‌ها و ادوات موردنیاز تولید؛
۱۳. نقش کمرنگ عمده تشکل‌های تولیدی یا تولیدکنندگان در تدارک و توزیع واردات؛
۱۴. تفاوت زیاد قیمت سر مزرعه با قیمت مصرف‌کننده به‌خصوص در محصولات باغی؛
۱۵. تمایل اندک بخش صنعت از تولید داخلی دانه‌های روغنی؛
۱۶. نبود ارقام مناسب کیفی پرمحصول، پایین بودن عملکرد، حساسیت ارقام موجود به عوامل خسارت‌زا مانند بیماری‌های مختلف و تنش خشکی و عدم مقاومت در مقابل سرمازدگی و محدود بودن تنوع ارقام برای مصارف مختلف در برخی از محصولات مانند سیب‌زمینی؛
۱۷. نارسایی مکانیزاسیون در مراحل کاشت، داشت و برداشت و بالا بودن مقدار ضایعات به این دلیل و گاه به‌دلیل عدم تناسب زمان عرضه و تقاضا در برخی از محصولات مانند سیب‌زمینی؛
۱۸. فرسودگی کارخانجات قند و شکر و نامناسب بودن مکان جغرافیایی آن؛
۱۹. عدم امکان توسعه کشت پاییزه به‌دلیل نداشتن صنعت شکر در مناطق مناسب؛
۲۰. نبود و عدم حمایت از ایجاد کارخانجات تولید انواع خوراک دام و طیور از بقایای گیاهی و منابع علوفه‌ای جدید (بقایای نیشکر، بقولات)؛

۲۱. نبود نسخه جیره غذایی مناسب مانند: مناسب نبودن ترکیب عرضه با تغذیه گروه‌های دام و طیور (نیاز بیشتر به کنجاله)؛
۲۲. پایین بودن کیفیت علوفه‌های خشبی در جیره غذایی و افزایش سهم مصرف مواد کنستانتتره؛
۲۳. نداشتن ذخایر راهبردی برای خوارک دام، طیور و آبزیان به‌منظور استمرار تولید و جلوگیری از نوسانات بازار و کاهش ریسک تولید و قیمت؛
۲۴. مداخله بیش از حد دولت در تدارک و توزیع نهاده‌ها، برنامه‌های تولیدی و تجارت محصولات دام و طیور؛
۲۵. سرریز نوسانات نرخ ارز بر خوارک دام وابسته به واردات؛
۲۶. نبود تنظیم بازار به‌عنوان یکی از عوامل تأثیرگذار در وزن لاشه؛
۲۷. نبود مدیریت یکپارچه و زنجیره کامل محصولات کشاورزی مانند: صنعت مرغداری (جدا بودن واحدهای تولید جوجه، کشتارگاه و واحد تولید) و جدا بودن صنعت شیر و لبنیات از تولیدکنندگان شیر (زنجیره جدا)؛
۲۸. نبود الگوی مصرف صحیح مواد غذایی در سطح جامعه و کمی مصرف شیر و فرآورده‌های آن و شیلات؛
۲۹. نبود برنامه‌های مدون بلند و میان‌مدت برای اصلاح ژنتیک دام‌های شیری؛
۳۰. کمبود منابع آبی با پتانسیل آبی‌پروری؛
۳۱. نارسایی خدمات قرنطینه‌ای محصولات باغی؛
۳۲. عدم هماهنگی بین تولید در محیط کنترل‌شده و فضای باز؛
۳۳. مصرف بالای انرژی در گلخانه‌ها؛
۳۴. استقرار گلخانه‌ها در مناطق نامناسب اقلیمی و عدم تطبیق سازه با محیط؛
۳۵. مسن و قدیمی بودن باغات و ارقام باغی کشت‌شده در آن‌ها و بعضاً تولید میوه‌های فاقد بازارپسندی و قابلیت نگه‌داری؛

به‌منظور رفع چالش‌های مذکور در سطح منطقه‌ای، ملی و بین‌المللی راهکارها و برنامه‌های کاربردی با تکیه بر اصول ذیل، مواردی در جهت تقویت امنیت غذایی کشور توصیه می‌شود:

- ✓ طراحی راهبردهای میان‌مدت و بلندمدت برای بخش کشاورزی؛
- ✓ کاهش وابستگی کشور و پیشنهاد محصولات جایگزین داخلی؛
- ✓ تکیه بر ظرفیت اکولوژیکی کشور؛
- ✓ حمایت از بخش خصوصی با گسترش خصوصی‌سازی بخش کشاورزی در تمامی ابعاد؛
- ✓ ایجاد هماهنگی میان برنامه‌های آب و کشاورزی؛
- ✓ کمک به تشکیل زنجیره تأمین و همچنین کاهش ضایعات، تفاوت فاحش میان قیمت تولیدکننده و مصرف‌کننده و عدم تعادل بین عرضه و تقاضای محصولات کشاورزی؛
- ✓ ارتقای بهره‌وری زمین، آب و انرژی؛
- ✓ عدم توسعه زمین؛
- ✓ تنظیم تفاهم‌نامه با کشورهای پیشرو برای دسترسی فعالان بخش کشاورزی به فن‌آوری‌های مناسب؛
- ✓ تقویت امنیت غذایی توأم با تجارت.

برنامه پیشنهادی در جهت تقویت امنیت غذایی کشور به شرح ذیل است:

۱. ترویج الگوی مصرف صحیح مواد غذایی در سطح جامعه با برنامه‌های فرهنگی و تبلیغی؛
۲. بهبود مدیریت مزارع و باغات از منظر مدیریت عوامل خسارت‌زا، تدارکات کافی و کیفی و به‌هنگام نهاده‌ها، مصرف بهینه کود، انجام عملیات مناسب کاشت و داشت، ارتقای مدیریت برداشت، هوشمندسازی آبیاری و نظایر آن؛
۳. تکیه بر استفاده حداکثری از آب سبز و توسعهٔ دیم‌زارها و تقویت مراتع کشور متناسب با الگوی بارندگی مناطق؛
۴. اصلاح سیستم آبیاری و استفاده از سیستم آبیاری میکرو (نیشکر، سبزی و صیفی)؛
۵. اجرای پروژه‌های زهکشی مناسب؛
۶. تقویت، حمایت و وظیفه‌مند نمودن تحقیقات کشاورزی در راستای رفع سریع مشکلات مختلف پیش روی تولید؛
۷. تکمیل زنجیرهٔ تولید تا مصرف و صادرات محصولات کشاورزی با تکیه بر ایجاد بالاترین ارزش افزوده از محصول؛
۸. یکسان‌سازی نرخ ارز برای واردات تمامی نهاده‌ها و کالاها؛
۹. ترویج کشت قراردادی به‌جای تعیین قیمت تضمینی و حرکت به سمت قیمت بازار به‌جای قیمت دستوری (تعیین قیمت تضمینی جهت تشویق به کشت محصولات جدید و حمایت از آن‌ها)؛
۱۰. تولید محصولات استاندارد، متنوع و مناسب با بازارهای هدف، ارتقای بسته‌بندی، تجهیز ناوگان حمل‌ونقل و انبارداری متناسب با نوع محصول مخصوصاً در محصولات صادراتی؛
۱۱. تحقیق و توسعهٔ کشت نشائی جهت کاهش طول دورهٔ کشت و صرفه‌جویی در آب مصرفی و مکانیزه کردن کشت نشائی؛
۱۲. توسعهٔ روش‌های کنترل بیولوژیک آفات مهم؛
۱۳. توسعهٔ کشاورزی حفاظتی در اراضی آبی و دیم؛
۱۴. اعمال مدیریت صحیح در جهت ترویج مصرف بهینهٔ انواع کودها و آفت‌کش‌های مناسب با توجه به شرایط زیست‌محیطی مناطق مختلف کشور؛
۱۵. غنی‌سازی تولیدات کشاورزی با ریزمغذی‌ها جهت بهبود شاخص‌های تغذیه‌ای سطح جامعه؛
۱۶. استفاده از ارقام مناسب کیفی و توجه به استانداردهای بذر شامل رنگ دانه، اندازه، پابلند و مقاوم به بیماری‌های اپیدمی، بذرهای هیبرید، دسترسی به هسته‌های اولیهٔ بذری ارقام جدید، تنوع ارقام با پتانسیل تولید بالا و تنوع ژنتیکی ارقام متناسب با مناطق کشت و شرایط اقلیمی مانند خشک‌سالی، شوری، تنش‌های حرارتی با تشویق و سرمایه‌گذاری در شرکت‌های دانش‌بنیان؛
۱۷. آزادسازی واردات بذر به همراه مشارکت شرکت‌های داخلی تهیهٔ بذر جهت خودکفایی در تولید بذر در آینده؛
۱۸. حمایت از اجرای مناسب و به‌روز عملیات مکانیزاسیون در مراحل کشت، داشت و برداشت جهت افزایش عملکرد و کاهش ضایعات؛
۱۹. همکاری با موسسات بین‌المللی تحقیقاتی و کشورهای پیشرفته و استفاده از فن‌آوری‌های نوین در زمینه‌های مکانیزاسیون، بذر و نظایر آن جهت گرفتن لیسانس و بومی‌سازی تولیدات مذکور؛
۲۰. سرمایه‌گذاری در بروزرسانی، نوسازی و تجهیز مکانیزاسیون کشاورزی در راستای کاهش سن ماشین‌آلات؛

۲۱. گسترش صنعت قند و شکر در مناطق گرمسیری؛
۲۲. حمایت از واردات دانه روغنی به جای واردات روغن؛
۲۳. تشویق تولیدکنندگان برای تولید علوفه از کشت فراسرزمینی؛
۲۴. ایجاد و حمایت از کارخانجات تولید انواع خوراک دام و طیور از بقایای گیاهی و منابع علوفه‌ای جدید (بقایای نیشکر و بقولات)؛
۲۵. تهیه برنامه جامع برای افزایش تولید علوفه‌های کنستانتره در داخل و جایگزین کردن آن‌ها با محصولات وارداتی و ایجاد زیرساخت لازم برای ذخیره‌سازی؛
۲۶. حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان جهت ارتقای فن‌آوری تولید خوراک دام و طیور از محصولات جدید؛
۲۷. تهیه برنامه‌های اصلاح ژنتیکی دام، طیور و آبزیان و حفظ و ارتقای ژنتیکی نژادهای اصلاح‌شده؛
۲۸. ایجاد نظام نسخه‌نویسی تغذیه برای تمامی مصرف‌کنندگان نهاده‌ها با مشارکت شرکت‌های دانش‌بنیان؛
۲۹. واگذاری اختیارات بیشتر (تدارک و توزیع نهاده‌ها) به تمامی ذی‌نفعان (اعم از تولیدکنندگان، تشکل‌ها و اصناف و نظایر آن) در محصولات هم‌چون مرغ، تخم‌مرغ و گوشت قرمز و سفید؛
۳۰. حمایت از پرورش مولد انواع آبزیان به‌منظور تولید تخم چشم‌زده، بچه ماهی و بچه میگو با مشارکت شرکت‌های دانش‌بنیان و بخش خصوصی در این تولید؛
۳۱. حمایت از انجام امور زیربنایی نظیر ترمیم و مرمت اسکله‌های صید و صیادی تجهیزات سردخانه و صنایع بسته‌بندی در سواحل و برق‌رسانی به مناطق مهم صید و صیادی؛
۳۲. حمایت از طرح‌های پرورش ماهی و میگو در آب‌های سواحل، مخازن سدها، استخرهای مزارع، باغات و آب‌های نامتعارف داخل سرزمین؛
۳۳. حمایت از انتقال کشت به گلخانه برای محصولاتی گلخانه‌های با تأکید بر عدم افزایش بهره‌برداری از منابع آب؛
۳۴. تجدیدنظر در محل توسعه کشت گلخانه‌ای و انتخاب مصالح و تجهیزات مناسب، استفاده از روش‌های مناسب سازه و تولید برای مصرف کمتر انرژی در گلخانه‌های کشور؛
۳۵. حمایت از انجام عملیات نوسازی و مدرن‌سازی باغ‌های سنتی غیراقتصادی؛

اعلام نظر بر جزییات مواد مرتبط با بخش امنیت غذایی و ارتقا تولید محصولات کشاورزی در لایحه برنامه هفتم توسعه

مواد	دلایل توجیهی / توضیحات	پیشنهادات (اصلاحی / حذفی)
فصل ۷- امنیت غذایی و ارتقای تولید محصولات کشاورزی		
ماده ۳۲- در اجرای بند (۶) سیاست‌های کلی برنامه هفتم ۱ و به منظور تحقق هدف کمی زیر مطابق با احکام این فصل، اقدام می‌شود:		
ماده ۳۳- به منظور افزایش ضریب خوداتکایی و بهره‌برداری بهینه از منابع و عوامل تولید بویژه منابع آب، وزارت جهاد کشاورزی مکلف است با همکاری سازمان و سایر دستگاه‌های اجرائی ذی‌ربط، بر اساس اسناد آمایش سرزمین و شرایط اقلیمی، متناسب با استعدادها و قابلیت‌های منطقه‌ای و مزیت‌های اقتصادی و با رعایت ملاحظات محیط‌زیستی، نسبت به موارد زیر اقدام نماید: الف- برنامه تولید بهینه (الگوی کشت) محصولات اساسی و منتخب را هر ساله تهیه و تا یک‌ماه قبل از فصل کشت در هر حوضه و دشت تعیین نماید.	در تعریف منظور از فصل کشت، سال زراعی است در حالی‌که محصولات باغی، دام و طیور در این بند بالاتکلیف هستند.	اصلاح بند (الف) ماده (۳۳): پیشنهاد می‌شود، بند (الف) ماده (۳۳)، به شرح ذیل اصلاح شود: برنامه تولید بهینه (الگوی کشت زراعی و باغی یا برنامه جامع تولید) محصولات اساسی و منتخب با رعایت مزیت نسبی مناطق، تناوب پایدار و با اتکا به افزایش عملکرد و کاهش خلا عملکرد را هر ساله تهیه و تا یک ماه قبل از فصل کشت در هر حوضه و دشت ابلاغ نماید.

۱. ع * تأمین امنیت غذایی و تولید حداقل ۹۰ درصد کالاهای اساسی و اقلام غذایی در داخل، همراه با حفظ و ارتقاء ذخایر ژنتیکی و منابع آبی و افزایش سطح سلامت و ایمنی مواد غذایی * اصلاح الگوی کشت با توجه به مزیت‌های منطقه‌ای و منابع آبی و با اولویت‌بخشی به تولید کالاهای راهبردی کشاورزی.

پیشنهادات (اصلاحی / حذفی)	دلایل توجیهی / توضیحات	مواد
<p>پیشنهاد جایگزین برای بند (ب) ماده (۳۳):</p> <p>پیشنهاد می‌شود، به حای بند (ب) ماده (۳۳)، پیشنهاد ارائه شده به شرح ذیل، جایگزین شود:</p> <p>برنامه‌ها و اقدامات بخش کشاورزی در راستای پایداری و تاب‌آوری منابع با رعایت شاخص‌های محیط زیستی تنظیم و عملیاتی گردند و از این نظر سالیانه پایش شوند.</p>	<p>به نظر می‌رسد تدوین کنندگان برنامه برداشت کاملی از هزینه انحراف از الگوی کشت ابلاغی با الگوی کشت حداکثر کننده سود بهره‌برداران ندارند. لذا به آسانی از کنار آن عبور کرده و صرفاً در بند ب این ماده حمایت را منوط به رعایت الگوی کشت کرده اند.</p>	<p>ب- حمایت از بهره‌برداران متناسب با میزان رعایت برنامه تولید بهینه (الگوی کشت) تعیین شده صورت می‌گیرد، در غیر این صورت هرگونه حمایت به منزله تصرف غیرقانونی در اموال عمومی است.</p> <p>تبصره- در راستای ارتقای تولید داخلی محصولات کشاورزی و ایجاد انگیزه در کشاورزان، قیمت خرید تضمینی برای مازاد محصول تولیدی نسبت به سال ۱۴۰۱ بر اساس قیمت تمام‌شده وارداتی (قیمت واردات و هزینه‌های مترتب بر آن نظیر حمل‌ونقل و انبارداری) همان محصول به نرخ ارز مرکز مبادله ارز و طلا محاسبه می‌گردد.</p>
<p>اصلاح بند (ت) ماده (۳۳):</p> <p>پیشنهاد می‌شود، بند (ت) ماده (۳۳)، به شرح ذیل اصلاح شود:</p> <p>به منظور آزادسازی آب و زمین برای تولید گیاهان روغنی، با تصویب شورای عالی مناطق آزاد تجاری- صنعتی و ویژه اقتصادی نسبت به تأسیس مناطق ویژه تولید و صادرات محصولات گلخانه‌ای بزرگ‌مقیاس با توجه به آمایش سرزمین صورت گرفته اقدام نماید. اقدام نماید. این مناطق تابع کلیه مقررات مناطق ویژه بوده و</p>	<p>اولاً، با چه تضمینی می‌توان استدلال نمود که زمین‌های آزاد شده از انتقال کشت محصولات به گلخانه حتماً در اختیار گیاهان روغنی قرار خواهد گرفت، دوماً، یکی از مشکلات اصلی کشور در حال حاضر، قیمت تمام شده بالای محصولات کشاورزی (با وجود حمایت‌های زیاد) در مقایسه با رقبای خارجی است که دلیل آن عملکرد اندک محصولات در کشور است. اگر هیچ حمایتی از محصولات کشت شده در مناطق آزاد صورت نگیرد (مثل هزینه سوخت که سهم بالای در هزینه تمام شده محصول گلخانه‌ای دارد)، عملاً تولیدکننده محصول قدرت رقابت خود را از دست خواهد داد.</p>	<p>ت- به منظور آزادسازی آب و زمین برای تولید گیاهان روغنی، با تصویب شورای عالی مناطق آزاد تجاری- صنعتی و ویژه اقتصادی نسبت به تأسیس مناطق ویژه تولید و صادرات محصولات گلخانه‌ای بزرگ‌مقیاس اقدام نماید. این مناطق تابع کلیه مقررات مناطق ویژه بوده و ورود محصول از این مناطق به سرزمین اصلی مشمول مقررات واردات و مالیات بر ارزش افزوده خواهد بود. کلیه نهاده‌ها در این مناطق با نرخهای غیرحمایتی تأمین خواهد شد.</p>

پیشنهادات (اصلاحی / حذفی)	دلایل توجیهی / توضیحات	مواد
<p>~~ورود محصول از این مناطق به سرزمین اصلی مشمول مقررات واردات و مالیات بر ارزش افزوده خواهد بود. کلیه نهاده‌ها در این مناطق با نرخهای غیر حمایتی تأمین خواهد شد.~~</p>		
<p>الحاق ۲ تبصره به بند (ث) ماده (۳۳): پیشنهاد می‌شود، متن زیر به عنوان تبصره به ذیل بند (ث) ماده (۳۳) الحاق شود: تبصره ۱- آیین نامه ای با همکاری بخش خصوصی، تشکل‌ها، شرکت‌های دانش بنیان، نمایندگان انجمن‌های علمی و وزارت جهاد کشاورزی تدوین گردد؛ در این آیین نامه کاهش تدریجی وظایف دولت، تعیین مسئولان و واحدهای جایگزین مشخص می‌گردد. تبصره ۲- در راستای اصل ۴۴ قانون اساسی، دایر بر تمرکز بر امور حاکمیتی در دولت و واگذاری سایر امور به بخش خصوصی، وزارت جهاد کشاورزی مکلف است نسبت به اصلاح ساختار و تعیین امور فنی، حمایتی، پشتیبانی برای واگذاری به بخش خصوصی در کلیه فعالیت‌های خود ظرف شش ماه اقدام و آیین‌نامه پیشنهادی در کارگروهی مرکب از وزیرای جهاد کشاورزی، اقتصاد و دارایی، رئیس سازمان برنامه</p>	<p>هر چند اصلاح ساختار وزارت جهاد کشاورزی به صورت عام و سازمان تحقیقات به عنوان بازوی پژوهشی بخش به طور خاص ضروری است و متن درج شده در بند ث ماده ۳۳ که بدون هیچ رویکرد مشخصی عنان کار را به شورای عالی اداری سپرده که به نظر نمی‌رسد نتیجه مورد انتظار که اجازه مشارکت بخش خصوصی در تحقیق، آموزش و ترویج و کاهش مداخلات دولت را به دنبال داشته باشد؛ حاصل گردد.</p>	<p>ث- برای کوچک‌سازی و افزایش اثربخشی نظام آموزش، پژوهش و فناوری بخش کشاورزی و بازتعریف نقش دولت و افزایش نقش بخش غیردولتی، ساختار سازمانی، وظایف و اختیارات سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی (تات) و مؤسسات تحقیقاتی و پژوهشی وزارت جهاد کشاورزی را برای ایفای کارکردهای مدیریت خلاق، توسعه و انتشار فناوری و نوآوری، بازطراحی و تا پایان سال اول برنامه به تصویب شورای عالی اداری برساند.</p>

پیشنهادات (اصلاحی / حذفی)	دلایل توجیهی / توضیحات	مواد
<p>و بودجه و رئیس اتاق ایران، اصناف کشاورزی ایران بررسی و به تصویب برسانند.</p>		
<p>پیشنهاد الحاقی ۱ به ماده (۳۳):</p> <p>بمنظور جبران کمبود تاریخی سرمایه بخش کشاورزی و کمک به ایجاد قدرت مالی در کشاورزان و تقویت قدرت رقابت آنان، دولت موظف است سالانه حداقل به میزان ۳۸ درصد از ارزش افزوده بخش کشاورزی را در بخش، سرمایه‌گذاری نماید. تبصره- بمنظور ایجاد شرایط تخصیص منابع سرمایه به پروژه‌های تولیدی کلیه زنجیره تولید تا عرضه، دولت موظف است نسبت به ایجاد بانک توسعه کشاورزی (واحد مرکزی و حداکثر ۵ واحد استانی در مراکز استان‌های مهم کشاورزی) اقدام و سهم درصد سرمایه‌گذاری همه ساله از زمان تشکیل اولین واحد با ۱۰ درصد سهم مبلغ مذکور آغاز و تا سال آخر برنامه سهم بانک توسعه کشاورزی کمتر از ۶۰ درصد منابع فوق نخواهد بود.</p>	<p>یکی دیگر از چالش‌های مهم بخش کشاورزی در ایران عدم کفایت سرمایه‌گذاری در بخش است. بخش کشاورزی در طول تاریخ مدون شده چالش‌های بخش کشاورزی کشور کوچکترین مقصد سرمایه‌گذاری در کشور بوده است به طوری که میانگین سهم بخش کشاورزی از سرمایه‌گذاری در اقتصاد کشور در بازه زمانی ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۵ برابر ۲/۴ درصد بوده و در عین حال کمترین تداوم روند سرمایه‌گذاری نیز مربوط به همین بخش بوده است. بررسی روند بلند مدت تغییرات سرمایه‌گذاری بخش کشاورزی به قیمت‌های ثابت سال ۱۳۹۰ بر اساس اطلاعات بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۹) نشان از وجود دو روند متفاوت در این بخش دارد؛ از سال ۱۳۷۹ تا ۱۳۹۰ شاهد افزایش سرمایه‌گذاری و رشد ۷/۱۰ درصدی در این متغیر بودهایم اما از سال ۱۳۹۰ به این سو میزان شاهد روند کاهشی سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی بوده‌ایم به طوری که در بین سالهای ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۵ رشد متوسط سرمایه‌گذاری برابر ۵- درصد بوده است. در واقع این کاهش به حدی بوده که میزان سرمایه‌گذاری انجام گرفته در سال ۱۳۹۴ به سطح تشکیل سرمایه در سال ۱۳۸۰ تنزل یافته است. هرچند بررسی انجام گرفته نشان از رشد ۴/۳ درصدی موجودی سرمایه در بازه زمانی ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۵ دارد اما ادامه روند کاهشی سرمایه‌گذاری در کنار استهلاک سرمایه در سال‌های آتی منجر به</p>	

پیشنهادات (اصلاحی / حذفی)	دلایل توجیهی / توضیحات	مواد
	<p>کاهش موجودی سرمایه خواهد شد. توجه به این نکته ضروری است که سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی مهمترین عامل حفظ منابع تولید، رشد بخش کشاورزی و افزایش درآمد فعالان بخش است. از سوی دیگر سهم کم بخش کشاورزی از سرمایه‌گذاری و تشکیل موجودی سرمایه باعث شده است تا بخش کشاورزی نتواند از فنآوری مناسب در فرایند تولید استفاده کرده و مصرف منابع پایه (زمین، آب، ...) به‌طور بهینه صورت نمی‌گیرد. از طرفی تلاش‌های صورت گرفته در جهت افزایش تولید بخش کشاورزی فشار مضاعفی را بر این منابع وارد میکند. اگرچه رشد بخش کشاورزی تاکنون مثبت بوده است اما ادامه تولید بدون تشکیل سرمایه مناسب، در آینده لطمات جبران‌ناپذیری را بر منابع پایه کشور وارد خواهد ساخت.</p>	
<p>پیشنهاد الحاقی ۲ به ماده (۳۳): در اجرای اصل ۴۴ قانون اساسی، وزارت جهاد کشاورزی موظف است که ظرف مدت یک سال از آغاز برنامه هفتم، برنامه خصوصی‌سازی صنعت بذر، نهال و اندام‌های رویشی را با انجام اقدامات حمایتی و پشتیبانی خود برای فعال شدن سریع و کامل بخش خصوصی در صنعت بذر و نهال به عمل آورده و اصلاحات لازم در قانون ثبت، کنترل و گواهی بذر و نهال را با همکاری اتاق بازرگانی و صنایع، معادن و کشاورزی ایران به انجام رسانده</p>	<p>با احتساب سه وظیفه اصلی تقویت امنیت غذایی و افزایش تولید محصولات کشاورزی با حفظ منابع (آب، خاک و منابع طبیعی و ذخایر ژنتیکی) و افزایش درآمد کشاورزان از یکطرف بخش کشاورزی جزء بخش‌های اقتصادی شناخته می‌شود و بیشتر از ۹۹ درصد اراضی و فعالیت‌های تولیدی متعلق به تولیدکنندگان بخش خصوصی می‌باشد با رعایت ابعاد حفاظتی آن میتوان وظایف دولت در بخش را به وظایف حاکمیتی و سایر امور و فعالیتها را به تکالیف و انتظارات از بخش خصوصی (اعم از کشاورزان، تشکلهای، تعاونیها، نهادهای خصوصی و ...) تلقی نمود. در وظایف حاکمیتی توجه و تمرکز دولت به رعایت مسائل قرنطینه‌های (دام و گیاه) و حفظ</p>	

پیشنهادات (اصلاحی / حذفی)	دلایل توجیهی / توضیحات	مواد																																																																													
<p>و به تصویب مجلس شورای اسلامی برساند. این قانون می‌بایست به بسترسازی لازم برای ورود و حمایت از بخش خصوصی به منظور احراز صلاحیت مالکیت معنوی ارقام گیاهی، حقوق به‌نژادگران، روان‌سازی نظام ثبت گیاهی (ورود به کلیه فعالیت‌های تولید، ثبت و معرفی ارقام) و همچنین تسهیل دسترسی کشاورزان و تولیدکنندگان به فناوری و دانش مناسب روز جهانی داخلی و یا وارداتی و حمایت از شرکت‌های خصوصی دانش بنیان بپردازد.</p>	<p>منابع معطوف می‌گردد. و در تحقق سایر تکالیف وظیفه دولت تهیه و تدوین و اجرای سیاست‌های حمایتی و پرهیز از هر گونه مداخله است. اگرچه انجام برخی وظایف حاکمیتی را نیز میتوان با تدوین آیین‌نامه‌ها و دستورالعملها با نظارت دقیق به بخش خصوصی واگذار نمود. امر تحقیقات نیز منحصر در اختیار دولت قرار گرفته و به جز موارد بسیار محدود و استثنایی که عمدتاً با کارشناسی دولتی‌ها مواجه می‌باشد توسط بخش خصوصی دست و پا می‌زند. مقایسه تغییر سیاست خصوصی‌سازی تحقیقات در کشور ترکیه با استمرار سیاست‌های دولتی در کشورمان حاکی است که حفظ سیاست‌های دولتی چه بلایی بر کشاورزی و کشاورزان کشور وارد کرده است، تولید هسته‌های بذری، ارزیابی ارقامی که ندرتا توسط بخش خصوصی ارائه می‌گردند اجازه ثبت آنها در یک رقابت یک جانبه دولتی توسط دولت انجام می‌گیرد.</p> <p>جدول - مقایسه تعداد ارقام/وارثه های ثبت و معرفی شده در ایران و ترکیه</p> <table border="1" data-bbox="661 1052 1312 1295"> <thead> <tr> <th>جمع</th> <th>۲۰۱۸</th> <th>۲۰۱۷</th> <th>۲۰۱۶</th> <th>۲۰۱۵</th> <th>۲۰۱۴</th> <th>۲۰۱۳</th> <th>۲۰۱۲</th> <th>۲۰۱۱</th> <th>۲۰۱۰</th> <th></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>۱۶۲</td> <td>۴۲</td> <td>۱۶</td> <td>۱۷</td> <td>۲۸</td> <td>۱۷</td> <td>۸</td> <td>۸</td> <td>۱۱</td> <td>۱۵</td> <td>ایران- ارقام زراعی</td> </tr> <tr> <td>۲۰۵۶</td> <td>۲۷۵</td> <td>۳۰۲</td> <td>۲۸۵</td> <td>۲۳۹</td> <td>۳۳۷</td> <td>۲۰۹</td> <td>۳۱۱</td> <td>۲۰۳</td> <td>۱۰۵</td> <td>ترکیه- ارقام زراعی</td> </tr> <tr> <td>۱۲۵</td> <td>۲۲</td> <td>۱۹</td> <td>۲۶</td> <td>۷</td> <td>۲</td> <td>۴</td> <td>۱۷</td> <td>۱۴</td> <td>۱۴</td> <td>ایران- باغی و سبزی و صیفی</td> </tr> <tr> <td>۲۹۸۲</td> <td>۳۸۹</td> <td>۵۷۴</td> <td>۵۴۲</td> <td>۳۶۰</td> <td>۳۰۴</td> <td>۲۹۲</td> <td>۱۴۷</td> <td>۲۶۵</td> <td>۱۰۹</td> <td>ترکیه- باغی و سبزی و صیفی</td> </tr> <tr> <td>۳۰۵</td> <td>۷۴</td> <td>۳۸</td> <td>۳۶</td> <td>۵۴</td> <td>۲۴</td> <td>۱۰</td> <td>۱۲</td> <td>۲۸</td> <td>۲۹</td> <td>ایران- کل ارقام</td> </tr> <tr> <td>۵۲۳۸</td> <td>۶۶۴</td> <td>۸۷۶</td> <td>۸۲۷</td> <td>۵۹۹</td> <td>۵۳۱</td> <td>۷۰۱</td> <td>۳۵۸</td> <td>۴۶۸</td> <td>۲۱۴</td> <td>ترکیه- کل ارقام</td> </tr> </tbody> </table>	جمع	۲۰۱۸	۲۰۱۷	۲۰۱۶	۲۰۱۵	۲۰۱۴	۲۰۱۳	۲۰۱۲	۲۰۱۱	۲۰۱۰		۱۶۲	۴۲	۱۶	۱۷	۲۸	۱۷	۸	۸	۱۱	۱۵	ایران- ارقام زراعی	۲۰۵۶	۲۷۵	۳۰۲	۲۸۵	۲۳۹	۳۳۷	۲۰۹	۳۱۱	۲۰۳	۱۰۵	ترکیه- ارقام زراعی	۱۲۵	۲۲	۱۹	۲۶	۷	۲	۴	۱۷	۱۴	۱۴	ایران- باغی و سبزی و صیفی	۲۹۸۲	۳۸۹	۵۷۴	۵۴۲	۳۶۰	۳۰۴	۲۹۲	۱۴۷	۲۶۵	۱۰۹	ترکیه- باغی و سبزی و صیفی	۳۰۵	۷۴	۳۸	۳۶	۵۴	۲۴	۱۰	۱۲	۲۸	۲۹	ایران- کل ارقام	۵۲۳۸	۶۶۴	۸۷۶	۸۲۷	۵۹۹	۵۳۱	۷۰۱	۳۵۸	۴۶۸	۲۱۴	ترکیه- کل ارقام	
جمع	۲۰۱۸	۲۰۱۷	۲۰۱۶	۲۰۱۵	۲۰۱۴	۲۰۱۳	۲۰۱۲	۲۰۱۱	۲۰۱۰																																																																						
۱۶۲	۴۲	۱۶	۱۷	۲۸	۱۷	۸	۸	۱۱	۱۵	ایران- ارقام زراعی																																																																					
۲۰۵۶	۲۷۵	۳۰۲	۲۸۵	۲۳۹	۳۳۷	۲۰۹	۳۱۱	۲۰۳	۱۰۵	ترکیه- ارقام زراعی																																																																					
۱۲۵	۲۲	۱۹	۲۶	۷	۲	۴	۱۷	۱۴	۱۴	ایران- باغی و سبزی و صیفی																																																																					
۲۹۸۲	۳۸۹	۵۷۴	۵۴۲	۳۶۰	۳۰۴	۲۹۲	۱۴۷	۲۶۵	۱۰۹	ترکیه- باغی و سبزی و صیفی																																																																					
۳۰۵	۷۴	۳۸	۳۶	۵۴	۲۴	۱۰	۱۲	۲۸	۲۹	ایران- کل ارقام																																																																					
۵۲۳۸	۶۶۴	۸۷۶	۸۲۷	۵۹۹	۵۳۱	۷۰۱	۳۵۸	۴۶۸	۲۱۴	ترکیه- کل ارقام																																																																					

پیشنهادات (اصلاحی / حذفی)	دلایل توجیهی / توضیحات	مواد
<p>پیشنهاد الحاقی ۳ به ماده (۳۳):</p> <p>وزارت جهاد کشاورزی مکلف است با مشارکت وزارت نیرو و مشارکت بخش‌های خصوصی و دولتی، تعاونی‌ها و سازمان‌های مردم نهاد با تکیه بر: بهره‌گیری از فناوری‌های نوین، بکارگیری ابزارهای قانونی و مشوق‌ها، سیاست حمایت از تولید محصولات کشاورزی بر مبنای شاخص‌های بهره‌وری (اقتصادی و فیزیکی)، رعایت تناسب خاک و اقلیم، ارتقای مدیریت آبیاری و تدقیق و هوشمندسازی برنامه‌های مصرف آب، رفع موانع و تسهیل دسترسی کشاورزان به فناوری‌های نوین و نهاده‌های مناسب مورد نیاز، ایجاد تسهیلات لازم به منظور جلب مشارکت حداکثری بخش خصوصی جهت همکاری در امور مختلف (از جمله انتقال فناوری، ارائه خدمات فنی، بهبود تولید، نگهداری، فرآوری، بازاریابی و عرضه محصولات کشاورزی)، کاربرد روش‌های زراعی و باغی افزایش حاصلخیزی خاک مؤثر بر افزایش بهره‌وری، حمایت از کشاورزی حمایتی و اصلاح تاریخ و روش کشت، توسعه کشت نشایی، توسعه کشت گلخانه، معرفی محصولات جایگزین، استقرار مدیریت ریسک، توسعه هدفمند تحقیقات کاربردی، اصلاح محتوا و شیوه‌های آموزشی</p>	<p>وقوع پدیده تغییر اقلیم و پیامد آن همراه با کاهش بارندگی‌ها از یک طرف و اضافه برداشت بیشتر از ظرفیت تغذیه سفره‌های آب زیرزمینی همراه با کاهش رواناب‌های سطحی، در چند دهه گذشته باعث شد تا ذخایر منابع آبی (آب‌های سطحی و زیرزمینی) به شدت کاهش یافته و تولید پایدار محصولات کشاورزی و موضوع امنیت غذایی کشور را با چالش‌هایی مواجه نماید.</p> <p>با توجه به اهمیت استمرار و افزایش تولید پایدار در محصولات کشاورزی و تأمین بخش مهمی از مواد غذایی مورد نیاز در داخل کشور و تقویت امنیت غذایی و با عنایت به اینکه نه تنها امکان تخصیص آب جدید به بخش کشاورزی وجود ندارد، بلکه این بخش ضمن استمرار وظایف ذاتی خود، بایستی با رویکرد جدید کاهش تقاضای آب (با بهره‌گیری از روش‌های متعدد مزرعه‌ای و آبیاری) به وظایف خود ادامه دهد، لذا تکیه بر افزایش بهره‌وری آب در تولیدات کشاورزی ضروری به نظر می‌رسد. در این راستا توجه به ارتقا حاصلخیزی خاک بعنوان عامل مهم در تولید که عمدتاً ناشی از رفتارهای انسان‌ها با خاک بروز نموده است، کاهش شدید حاصلخیزی خاک‌های کشور است. در هیچ یک از برنامه‌های کشاورزی موضوع افزایش و یا حداقل افزایش حاصلخیزی خاک کشور مطرح نبوده بلکه با تشدید کاهش آن نیز مواجه می‌باشیم به نحوی که در صد ماده آلی خاک‌های کشور در ۶۳ درصد از اراضی کشور کمتر از یک درصد و در مناطقی این مقدار به ۰/۲ درصد تا ۰/۴ درصد نیز می‌رسد. این یعنی تعبیر در جهت تعبیر</p>	

پیشنهادات (اصلاحی / حذفی)	دلایل توجیهی / توضیحات	مواد
<p>توانمندسازی منابع انسانی، ارتقای مدیریت زنجیره ارزش و توسعه صنایع تکمیلی بخش کشاورزی، بر مبنای مدیریت خاک و زمین و مدیریت کشت (گیاه) نسبت به افزایش بهره‌وری آب کشاورزی در راستای کاهش تقاضای آب و افزایش تولیدات کشاورزی و تقویت امنیت غذایی اقدام نماید.</p> <p>تبصره- وزارت جهاد کشاورزی مکلف به ارتقا حاصلخیزی خاک‌های کشاورزی کشور با هدف افزایش ماده آلی (اراضی آبی به میزان ۰,۱ درصد در سال و اراضی دیم به میزان ۰,۰۵ درصد در سال) از طریق رعایت تناوب، اصلاح عملیات زراعی (نظیر خاک‌ورزی، آبیاری و ...) حفظ بقایا، مصرف کودهای آلی و سبز و حمایت از کشت گیاهان پوششی در فصول و اراضی نکاشت می‌باشد.</p>	<p>ساختمان خاک، انجام عملیات سنگین خاک‌ورزی، مصرف زیاد آب و غیره و عدم حصول به عملکردهای مورد نیاز. به موارد مذکور بایستی عامل آزادسازی گازهای گلخانه‌ای که از عوامل اصلی تغییر اقلیم است، نیز اضافه کرد. خاک میراث نسل‌هاست که متأسفانه در برنامه‌های توسعه تا کنون از حداقل توجه و جایگاه نیز برخوردار نبوده است.</p>	
<p>پیشنهاد الحاقی ۴ به ماده (۳۳):</p> <p>وزارت جهاد کشاورزی موظف به رشد کمی تولیدات کشاورزی با ارتقاء کیفیت و غنی‌سازی محصولات کشاورزی به منظور تقویت امنیت غذایی و توسعه تجارت با تمرکز بر افزایش عملکرد محصولات زراعی، باغی و بدون توسعه سطح زیر کشت و به حداکثر رساندن ظرفیت تولیدات کشاورزی با کاهش شکاف عملکردی از طریق حمایت از توسعه تحقیقات دولتی و خصوصی</p>	<p>آسیب شناسی بخش کشاورزی کشور (طی ۲۶ سال گذشته) حاکی است که بخش با چالش‌های جدی مواجه بوده که از اهم آنها می‌توان به موارد زیر اشاره نمود:</p> <p>۱. بهره‌وری تولیدات کشاورزی از منابع (آب، خاک و انرژی) بسیار پایین بوده و از افزایش مورد انتظار برخوردار نبوده است و طی این مدت افزایش تولیدات کشاورزی متکی بر توسعه سطح زیر کشت (استفاده بیشتر از منابع محدود آب با تکیه بر تخصیص سرمایه گذاری بیشتر متمرکز بوده است.</p>	

پیشنهادات (اصلاحی / حذفی)	دلایل توجیهی / توضیحات	مواد
<p>و شرکت‌های دانش بنیان، اصلاح ساختار و ایجاد شرایط دسترسی آسان و روان تولیدکنندگان به یافته‌ها و فناوری‌های مناسب جهانی می‌باشد.</p>	<p>۲. عملکرد محصولات بخصوص محصولات اساسی از حداقل رشد مورد انتظار (اهداف برنامه‌ها) از یک طرف و در قیاس با عملکردهای جهانی، پایین و با نوساناتی همراه بوده است.</p> <p>۳. امنیت غذایی کشور در تامین انرژی غذایی جامعه وابستگی به واردات این محصولات با نوسانات بسیار مواجه بوده است؛ علی‌رغم تاکید اسناد بالادستی و اهداف برنامه‌های پنجم ساله توسعه.</p> <p>۴. تامین پروتئین غذایی اگرچه مناسب بوده است، لیکن وابسته به واردات توام رو به افزایش نهاده‌های تولیدی آنها همراه بوده است.</p> <p>۵. منابع اصلی تولید (آب، خاک، ژنتیکی و طبیعی) در مسیر مستمر بحران فرسایش مواجه بوده‌اند.</p> <p>لذا در راستای رفع چالش‌های فوق و استراتژی‌های اتاق در برنامه هفتم این پیشنهاد جهت الحاق به ماده ۳۳ ارائه می‌شود.</p>	
<p>پیشنهاد جایگزین ماده (۳۴): پیشنهاد می‌شود، به جای ماده (۳۴)، پیشنهاد زیر جایگزین شود: به منظور افزایش سطح سلامت و ایمنی مواد غذایی، ایجاد نظام ارتقا سلامت محصولات کشاورزی از طریق موارد ذیل تشکیل می‌گردد: الف- بهینه‌سازی عناصر تغذیه گیاهی</p>	<p>افزایش سطح سلامت و ایمنی غذا تنها شامل زیر مجموعه سازمان دامپزشکی نمی‌شود و باید طیف گسترده تولیدات بخش کشاورزی را شامل گردد.</p>	<p>ماده ۳۴- به منظور افزایش سطح سلامت و ایمنی مواد غذایی و جلوگیری از تعارض منافع، وزارتخانه‌های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و جهاد کشاورزی مجازند برای کارآمد کردن نظارت بهداشتی و فنی دولت بر کارخانه‌ها و کارگاه‌های تهیه مواد خوردنی و آشامیدنی و آرایشی و بهداشتی موضوع «قانون مواد خوردنی و آشامیدنی و آرایشی و بهداشتی» مصوب ۱۳۴۶ و «قانون مربوط به مقررات امور پزشکی و دارویی و مواد خوردنی و آشامیدنی» مصوب ۱۳۳۴ و</p>

پیشنهادات (اصلاحی / حذفی)	دلایل توجیهی / توضیحات	مواد
<p>وزارت جهاد کشاورزی موکلف است با حمایت از بخش خصوصی نسبت به:</p> <ul style="list-style-type: none"> - متنوع‌سازی ترکیب مصرف انواع کودهای (شیمیایی، بیولوژی، آلی) مصرف متناسب با کیفیت خاک‌ها و انتظار عملکرد محصولات. - توجه در مصرف عناصر ریزمغذی از مرحله کاشت تا برداشت بمنظور غنی‌سازی محصولات در ارتقا سلامت مصرف کننده و بهبود کیفیت تولیدات. - جهت‌گیری با مصرف کودهای مایع و هورمون‌های گیاهی با پایه‌های اسیدی - بررسی کیفیت و صدور گواهی ثبت کلیه اقلام گودی با رعایت استاندارد. - به‌روزرسانی نقشه حاصلخیزی خاک‌ها <p>ب- اصلاح نظام ثبت و تامین و عرضه و کنترل انواع آفت‌کش‌ها (اعم از حشره‌کش، قارچ‌کش، علف‌کش).</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ توجه به روش‌های تلفیقی مدیریت عوامل خسارت‌زا ▪ شناسایی و استفاده حداکثری از روش‌های بیولوژیکی در مدیریت عوامل خسارت‌زا و حمایت از شرکت‌های دانش بنیان خصوصی مبارزه بیولوژیک ▪ خاتمه عرضه و مصرف آفت‌کش‌های پرخطر 		<p>کشتارگاه‌ها و کارخانه‌های تولید و تهیه فرآورده‌های خام دامی موضوع «قانون سازمان دامپزشکی کشور» مصوب ۱۳۵۰ با اصلاحات بعدی و «قانون نظارت شرعی بر ذبح و صید» مصوب ۱۳۸۷، نسبت به صدور مجوز تأسیس کانون‌های مسؤولان فنی و بهداشتی اقدام نمایند. آیین‌نامه اجرائی این بند مبنی بر چگونگی تشکیل کانون‌ها، آموزش، تعرفه خدمات و چگونگی دریافت آنها از واحدهای مذکور و نحوه فعالیت مسؤولان فنی و بهداشتی و چگونگی اداره کانون‌ها، نظارت بر آنها و مسؤولیت آنها در قبال وزارتخانه‌های ذی‌ربط و سایر دستگاه‌های نظارتی ظرف شش ماه پس از ابلاغ این قانون به پیشنهاد مشترک وزارتخانه‌های مذکور و با همکاری وزارت دادگستری و معاونت حقوقی رئیس‌جمهور تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.</p>

پیشنهادات (اصلاحی / حذفی)	دلایل توجیهی / توضیحات	مواد
<ul style="list-style-type: none"> ▪ تعیین، معرفی و عرضه حداقل پنج آفتکش کم خطر و دوستدار محیط زیست برای هر عامل خسارتزا ▪ تأمین کنندگان، تدارک دهنده گان و توزیع کنندگان آفت کش ها موظفند تدارک، عرضه و مصرف انواع آفت کش ها را بر اساس جداول متنوعی که توسط سازمان حفظ نباتات تعیین می گردد، حداکثر طی مدت برنامه فراهم آورند. ▪ وزارت جهاد کشاورزی موظف است طی یکسال اول برنامه موجبات ایجاد و تجهیز حداقل یک آزمایشگاه ملی تشخیص آفت کش ها را با اولویت بخش خصوصی در کشور به انجام برساند. ▪ کلیه آفت کش ها (اعم از تکنیکال یا آماده و یا موارد ترکیبی آن ها) بایستی در بدو ورود به کشور و یا تولید در کارخانجات داخلی را مورد آزمایش و در صورت انطباق با تکالیف تعیین شده بالا و برخورداری از استانداردهای مورد نظر اجازه ترخیص صادر نماید در غیر این صورت اجازه ترخیص به محموله داده نشود. ج- ارتقا کیفیت بهداشتی و سلامت نهاده های مصرفی و تولیدات خام و فرآورده های دامی (دام، طیور و آبزیان و عسل) - ارتقا نظام پایش مخاطرات بهداشتی (بیولوژیکی، شیمیایی و فیزیکی) 		

پیشنهادات (اصلاحی / حذفی)	دلایل توجیهی / توضیحات	مواد
<p>- تکمیل و ارتقاء کد رهگیری فرآورده های گیاهی، دام و طیور با قابلیت ردیابی فرآورده در حلقه های زنجیره تولید تا مصرف</p> <p>- دولت موظف است ظرف شش ماه نسبت به بازنگری و بروزرسانی استانداردهای درصد مواد مغذی و باقیمانده ها و آلاینده ها نهاده ها و تولیدات دام، طیور و آبزیان اقدام نماید.</p> <p>- ارتقا کیفیت، اثربخشی و بی ضرری سموم، داروهای دام پزشکی و مواد بیولوژیک وارداتی و تولید داخل و مواد اولیه آنها و مراقبت پس از تولید تا مصرف این مواد</p> <p>- ارتقاء و بروزرسانی آزمایشگاه های مرجع نظام پایش و ایجاد روابط با آزمایشگاه های بین المللی</p> <p>- نزدیک نیم قرن از تصویب قوانین و وظائف سازمان های مهم حاکمیتی دامپزشکی و حفظ نباتات سپری شده و طی این مدت تغییرات مهمی در دانش، فناوری و روش های اجرایی در کشور و جهان حاصل شده و از طرفی مقدار و تنوع تولیدات و تجارت محصولات کشاورزی (اعم از زراعت، باغبانی، دام و طیور، آبزیان و عسل) و مخاطرات متعدد بهداشتی، قرنطینه ای و محیط زیستی برای حفظ، ارتقاء و بهبود سلامت و تجارت این محصولات وجود دارد، دولت موظف گردد ظرف مدت شش ماه نسبت به ارائه پیشنهادهای جدید اصلاح قوانین و وظائف دو سازمان مذکور با اصل تمرکز بر وظائف حاکمیتی دولت و</p>		

پیشنهادات (اصلاحی / حذفی)	دلایل توجیهی / توضیحات	مواد
<p>حداکثر استفاده از ظرفیت‌های بخش خصوصی و شرکت‌های دانش بنیان به مجلس ارائه نماید.</p> <p>و- نظر به کارائی و ایجاد اعتبار نصب بارکد (QR-CODE) در سطح تجارت محصولات، وزارت جهاد کشاورزی موظف است با اولویت محصولات صادراتی در طول برنامه تدابیر و اقدامات لازم را با حداکثر بهره‌گیری از ظرفیت‌های تجاری و استانداردهای جهانی با کمک بخش خصوصی ظرف برنامه هفتم به نحویکه حداقل ۵۰ درصد محصولات صادراتی دارای بارکد باشند.</p>		
فصل ۱۲- گذر (ترانزیت) و اقتصاد دریامحور		
<p style="text-align: center;">اصلاح جدول ماده (۵۶):</p> <p>پیشنهاد می‌شود، جدول ماده (۵۶)، به شرح ذیل اصلاح شود:</p>	<p>سنجه‌های جدول (۱۳) به شکل فعلی قابلیت ارزیابی و نظارت نخواهد داشت.</p> <p>احاله وظایف و تکالیف به انتهای سال برنامه گریز از مسئولیت خواهد بود، به طوری که دولت فعلی که حداکثر ۲ سال از اجرای برنامه را به عهده خواهد داشت، عملاً پاسخگوی عدم اجرای قانون نخواهد بود.</p>	<p>ماده ۵۶- در اجرای بندهای (۱۰) و (۱۱) سیاست‌های کلی برنامه هفتم^۲ و به منظور تحقق اهداف کمی زیر مطابق با احکام این فصل، اقدام می‌شود:</p>

۱۰- فعال‌سازی مزیت‌های جغرافیایی - سیاسی و تبدیل جمهوری اسلامی ایران به مرکز مبادلات و خدمات تجاری، انرژی، ارتباطات و حمل و نقل با روان‌سازی مقررات و ایجاد و توسعه زیرساخت‌های لازم.

۱۱- تحقق سیاست‌های کلی آمایش سرزمین با توجه به مزیت‌های بالفعل و بالقوه و اجرایی ساختن موارد برجسته آن با توجه ویژه بر دریا، سواحل، بنادر و آب‌های مرزی.

پیشنهادات (اصلاحی / حذفی)	دلایل توجیهی / توضیحات	مواد
<p>- جدول (۱۳) به نحوی اصلاح شود که سنجه‌های آن در تمام سال‌های برنامه مشخص شود.</p> <p>- هدف کمی بخش حجم صید محصولات شیلاتی در پایان برنامه حفظ وضع موجود (۷۳۷ هزار تن) لحاظ گردد.</p>	<p>با توجه به میانگین صید چهار سال اخیر منتهی به ۱۴۰۰، که ۷۳۷ هزار تن بوده است، افزایش مقدار صید با رشد ۲۵۳ درصدی و به میزان ۲/۶ میلیون تن بدون توجه به محدودیت ظرفیت ذخایر ژنتیکی محصولات شیلاتی، اضافه برداشت غیر از روش‌های پرورش ماهی در قفس در آب‌های شمال و جنوب امکان‌پذیر نیست.</p>	
<p>پیشنهاد جایگزین بند (پ) ماده (۶۳)</p> <p>پیشنهاد می‌شود، به جای بند (پ) ماده (۶۳)، پیشنهاد ذیل جایگزین شود:</p> <p>وزارت جهاد کشاورزی موظف است با همکاری معاونت علمی و فناوری رییس جمهور و سازمان حفاظت از محیط زیست، نسبت به بومی‌سازی تجهیزات مورد نیاز پرورش ماهی در قفس و تسهیل شرایط لازم برای ایجاد مراکز خوراک ماهو میگو و تکثیر ماهیان در استان‌های جنوبی کشور اقدام کند.</p>	<p>با توجه به ابعاد محیط زیستی این موضوع پیشنهاد می‌شود در بند پ، سازمان حفاظت از محیط زیست نیز همکاری نماید.</p>	<p>پ- وزارت جهاد کشاورزی موظف است با همکاری معاونت علمی و فناوری رییس جمهور، نسبت به بومی‌سازی تجهیزات مورد نیاز پرورش ماهی در قفس و تسهیل شرایط لازم برای ایجاد مراکز خوراک ماهی و میگو و تکثیر ماهیان در استان‌های جنوبی کشور اقدام کند.</p>

پیشنهادات الحاقی به فصل ۷- امنیت غذایی و ارتقای تولید محصولات کشاورزی

۱. پیشنهاد الحاقی ۱:

به‌منظور جبران کمبود تاریخی سرمایه بخش کشاورزی و کمک به ایجاد قدرت مالی در کشاورزان و تقویت قدرت رقابت آنان، دولت موظف است سالانه حداقل به میزان ۳۸ درصد از ارزش افزوده بخش کشاورزی را در بخش، سرمایه‌گذاری نماید.

تبصره- بمنظور ایجاد شرایط تخصیص منابع سرمایه به پروژه‌های تولیدی کلیه زنجیره تولید تا عرضه، دولت موظف است نسبت به ایجاد بانک توسعه کشاورزی (واحد مرکزی و حداکثر ۵ واحد استانی در مراکز استان‌های مهم کشاورزی) اقدام و سهم درصد سرمایه‌گذاری همه ساله از زمان تشکیل اولین واحد با ۱۰ درصد سهم مبلغ مذکور آغاز و تا سال آخر برنامه سهم بانک توسعه کشاورزی کمتر از ۶۰ درصد منابع فوق نخواهد بود.

۲. پیشنهاد الحاقی ۲:

در اجرای اصل ۴۴ قانون اساسی، وزارت جهاد کشاورزی موظف است که ظرف مدت یک سال از آغاز برنامه هفتم، برنامه خصوصی‌سازی صنعت بذر، نهال و اندام‌های رویشی را با انجام اقدامات حمایتی و پشتیبانی خود برای فعال شدن سریع و کامل بخش خصوصی در صنعت بذر و نهال به عمل آورده و اصلاحات لازم در قانون ثبت، کنترل و گواهی بذر و نهال را با همکاری اتاق بازرگانی و صنایع، معادن و کشاورزی ایران به انجام رسانده و به تصویب مجلس شورای اسلامی برساند. این قانون می‌بایست به بسترسازی لازم برای ورود و حمایت از بخش خصوصی به منظور احراز صلاحیت مالکیت معنوی ارقام گیاهی، حقوق به‌نژادگران، روان‌سازی نظام ثبت گیاهی (ورود به کلیه فعالیت‌های تولید، ثبت و معرفی ارقام) و همچنین تسهیل دسترسی کشاورزان و تولیدکنندگان به فناوری و دانش مناسب روز جهانی داخلی و یا وارداتی و حمایت از شرکت‌های خصوصی دانش بنیان بپردازد.

۳. پیشنهاد الحاقی ۳:

وزارت جهاد کشاورزی مکلف است با مشارکت وزارت نیرو و مشارکت بخش‌های خصوصی و دولتی، تعاونی‌ها و سازمان‌های مردم‌نهاد با تکیه بر: بهره‌گیری از فناوری‌های نوین، بکارگیری ابزارهای قانونی و مشوق‌ها، سیاست حمایت از تولید محصولات کشاورزی بر مبنای شاخص‌های بهره‌وری (اقتصادی و فیزیکی)، رعایت تناسب خاک و اقلیم، ارتقای مدیریت آبیاری و تدقیق و هوشمندسازی برنامه‌های مصرف آب، رفع موانع و تسهیل دسترسی کشاورزان به فناوری‌های نوین و نهاده‌های مناسب مورد نیاز، ایجاد تسهیلات لازم به منظور جلب مشارکت حداکثری بخش خصوصی جهت همکاری در امور مختلف (از جمله انتقال فناوری، ارائه خدمات فنی، بهبود تولید، نگهداری، فرآوری، بازاریابی و عرضه محصولات کشاورزی)، کاربرد روش‌های زراعی و باغی افزایش حاصلخیزی خاک مؤثر بر افزایش بهره‌وری، حمایت از

کشاورزی حمایتی و اصلاح تاریخ و روش کشت، توسعه کشت نشایی، توسعه کشت گلخانه، معرفی محصولات جایگزین، استقرار مدیریت ریسک، توسعه هدفمند تحقیقات کاربردی، اصلاح محتوا و شیوه‌های آموزشی توانمندسازی منابع انسانی، ارتقای مدیریت زنجیره ارزش و توسعه صنایع تکمیلی بخش کشاورزی، بر مبنای مدیریت خاک و زمین و مدیریت کشت (گیاه) نسبت به افزایش بهره‌وری آب کشاورزی در راستای کاهش تقاضای آب و افزایش تولیدات کشاورزی و تقویت امنیت غذایی اقدام نماید.

تبصره- وزارت جهاد کشاورزی مکلف به ارتقا حاصلخیزی خاک‌های کشاورزی کشور با هدف افزایش ماده آلی (اراضی آبی به میزان ۰,۱ درصد در سال و اراضی دیم به میزان ۰,۰۵ درصد در سال) از طریق رعایت تناوب، اصلاح عملیات زراعی (نظیر خاک‌ورزی، آبیاری و ...) حفظ بقایا، مصرف کودهای آلی و سبز و حمایت از کشت گیاهان پوششی در فصول و اراضی نکاشت می‌باشد.

۴. پیشنهاد الحاقی ۴:

وزارت جهاد کشاورزی موظف به رشد کمی تولیدات کشاورزی با ارتقاء کیفیت و غنی‌سازی محصولات کشاورزی به منظور تقویت امنیت غذایی و توسعه تجارت با تمرکز بر افزایش عملکرد محصولات زراعی، باغی و بدون توسعه سطح زیرکشت و به حداکثر رساندن ظرفیت تولیدات کشاورزی با کاهش شکاف عملکردی از طریق حمایت از توسعه تحقیقات دولتی و خصوصی و شرکت‌های دانش بنیان، اصلاح ساختار و ایجاد شرایط دسترسی آسان و روان تولیدکنندگان به یافته‌ها و فناوری‌های مناسب جهانی می‌باشد.